

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

MEPUTSO

TLHAHLOBO TŠA NGWAGA KA NGWAGA TŠA BOSETŠHABA 2014 MPHATO WA 3 MMETSE: SEPEDI MOLEKO

MEPUTSO: 40

NAKO: IRI YE 1

PROFENSE _____

SELETE _____

SEDIKO _____

LEINA LA SEKOLO _____

NOMORO YA EMISI (dijiti tše 9)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

MPHATO (mohl.3A) _____

SEFANE _____

LEINA _____

BONG (✓)

MOŠEMANE

MOSETSANA

LETŠATŠI LA MATSWALO

C	C	Y	Y	M	M	D	D
---	---	---	---	---	---	---	---

Moleko wo o na le matlakala a 13, re sa bale letlakala la mathomo.

Ditaelo go morutwana:

1. Arabela dipotšišo ka moka dikgobeng tše o di filwego.
2. Laetša mešongwana ya gago ka moka letlakaleng le.
3. Tšhomišo ya khalukhuleitha ga ya dumelelwa.
4. Moleko wo o na le meputso ye 40.
5. Nako ye e beilwego go araba moleko wo ke metsotso ye 60.
6. Morutiši o tla go hlahla go araba mohlala pele o ka tšwela pele ka go ngwala moleko.

Mohlala

Šoma palo: $125 + 64$

Karabo: ka go šomiša dipalohlogo.

$$125 + 64 = 189$$

goba

Karabo: ka go šomiša mokgwa wa go 'hlahlamolla'.

$$125 + 64$$

$$= 100 + 20 + 5 + 60 + 4$$

$$= 100 + 20 + 60 + 5 + 4$$

$$= 100 + 80 + 9$$

$$= 189$$

goba

Karabo: ka go šomiša mokgwa wa go 'hlakanya o tšwela pele'.

$$125 + 64 \longrightarrow 125 + 60 + 4 \longrightarrow 185 + 4 \longrightarrow 189$$

Ga se wa dumelelwa go šomiša 'mokgwa wa go hlakantšha ka go ya fase'.

Moleko o thoma letlakaleng le le latelago.

Feleletša mafoko a latelago a 15 le 16.

15. Boima bja sesepe sa lerole sa ka godimo bo elwa ka _____.

16. Bokagare bja lebotlelo la ka godimo bo elwa ka _____.

17. Araba dipotšišo 17.1 le 17.2.

17.1 Pule o ja dikgetlo tše 2 tša tšhokolete ya ka fase.

Naa Pule o jele palophatlo efe ya tšhokolete? _____

17.2 Lerato o ja kotara ya tšhokolete ya ka fase.

Naa Lerato o jele dikgetlo tše kae? _____

18. Šoma karabo ya dipotšišo 18.1 le 18.2.

18.1 Ka gare ga lepokisi la dibapadišwa go na le dikgwele tša maoto tše 12, dikgwele tša matsogo tše 12 le dikgwele tša thenese tše 12. Naa dikgwele ke tše kae ka moka ge di hlakane?

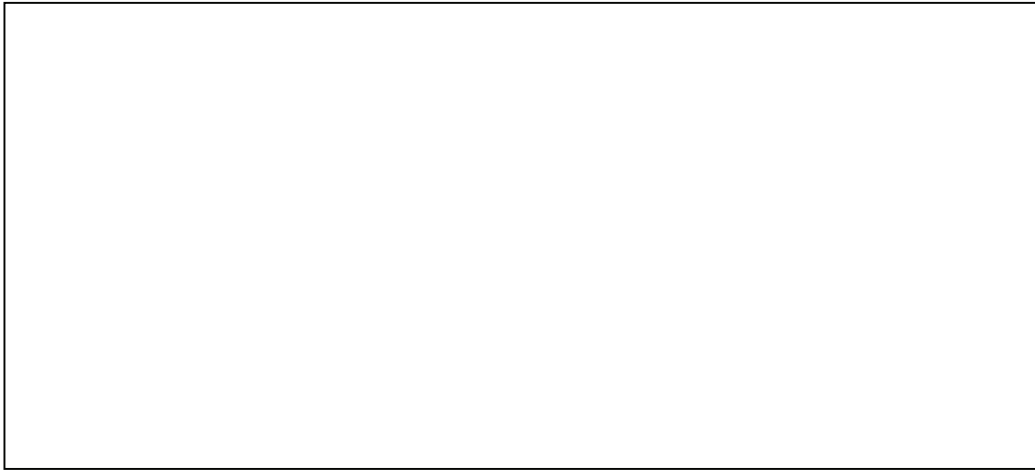

18.2 $5 \times 10 =$ _____

19. Mma o abetše bana ba gagwe ba 3 malekere a 42 ka go lekana. Naa ngwana yo mongwe le yo mongwe o hweditše malekere a makae?

21. Šoma palo $245 + 153$ ka mokgwa wa go hlakanya o tšwela pele.

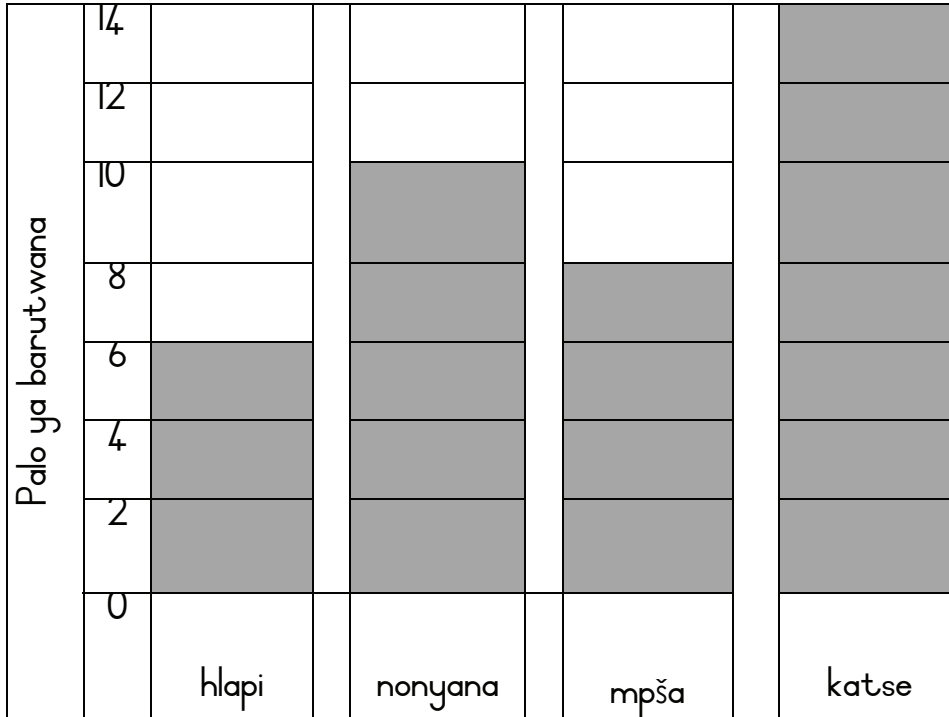

22. Šoma palo $489 - 256$ ka mokgwa wa go hlahlamolla.

23. Ithute kerafō ya para gomme o arabe dipotšišo tšeo di latelago.

Diruiwaratwa tša barutwana

23.1 Ke seruiwa sef e seo se ratwago kudu?

23.2 Ke barutwana ba bakae ba ba ratago dimpša?

24 Bala lenaneotheko la ka f ase gomme o arabe dipotšišo tše di latelago.

 R25,00	 R13,50	 R18,25
moropa	katara	porompeta

24.1 Naa ke diletšwa tša mmino dif e tše pedi tše o ka di rekago ka R38,50 thwii?

24.2 Matome o reka porompeta a patela ka R50 ya pampiri. Naa o tla hwetša tšhentšhi ya bokae?

O tla hwetša R____, ____

25. Fetolela:

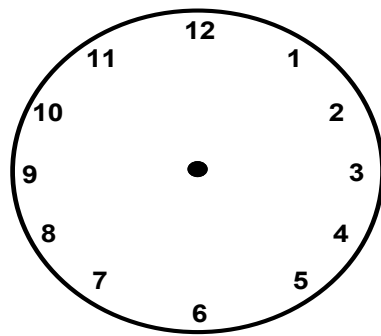
25.1 R3,50 = _____c

25.2 200c = R____ , ____

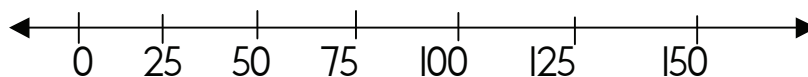
26. Šoma $42 \div 2$

27. Thala manakana godimo ga sešupanako se go laetša gore nako ke 05:15.

28. Thala mef'of'o mo go mothalo palo go bontšha gore $25 + 25 = 50$.

PALOMOKA: 40

